

مطالعه اثرات خواص فیزیکوشیمیایی آب و خاک بر عملکرد کمی و کیفی درختان گردو در شرایط ایستگاه تحقیقات کشاورزی کهریز

رضایی، رضا و مهدی ظاهری

بخش نهال و بذر مرکز تحقیقات کشاورزی آذربایجان غربی

در میان درختان میوه گردو با سیستم ریشه‌بندی عمیق و گسترده کانوبی بزرگ و حساسیت به شوری و ماهیت محصول آن نیازمندی‌های پرورش نسبتاً متفاوتی دارد. به هر حال در تعیین کارایی رشد و عملکرد نهایی باغ گردو مجموعه‌ای از عوامل محدود کننده غیرقابل تغییر (ثابت) شامل نوع رقم آب و هوای محل باغ، خاک، آب و عوامل محدود کننده غیرثابت شامل کلیه عملیات باغداری دخالت دارند. بطوری که بی‌توجهی و یا سهل‌انگاری در برخورد صحیح با هر یک از عوامل مذکور می‌تواند منجر به کاهش شدید عملکرد گردد. کلکسیون ایستگاه کهریز مشتمل بر ۹۳۰ اصله درخت گردوی ۱۴ ساله با منشاء بذری است که متوسط باردهی درختان آن تا حد ۱/۵ کیلوگرم در هر درخت و رشد رویشی سالانه آن تا حد توقف کامل تقلیل یافته است بطوری که متوسط عملکرد باغ در طول ۲ سال گذشته در حدود ۱/۳ تن در ۶ هکتار معادل ۰/۶ عملکرد مورد انتظار بوده و بعلاوه به علت وفور آجیل‌های با مغز کوچک، چروکیده و سیاه رنگ کیفیت محصول تولید شده پایین می‌باشد. برای ریشه‌یابی علل آن در طول سالهای ۷۹-۱۳۷۸ کلیه عوامل محدود کننده ممکن بطور جداگانه مورد بررسی قرار گرفتند و در این راستا علاوه بر استناد به نتایج مطالعات خاکشناسی و نقشه‌های حاصلخیزی خاک ایستگاه کهریز از نتایج تجزیه شیمیایی خاک، برگ و آب آبیاری باغ گردو شناخت غلایم کمبود یا مازاد به همراه تجزیه و تحلیل علمی سایر مشاهدات عینی استفاده به عمل آمده است. نتایج نشان دادند که مسمومیت ناشی از زیادی املاح کلر و بر آب آبیاری و کم عمقی خاک زراعی، غیریکنواختی و سبکی بافت خاک در طول قطعه و در عمق پروفیل علل عمده افت عملکرد کمی و کیفی هستند که هر دو جزء عوامل محدودکننده ثابت (غیر قابل تغییر) می‌باشند. سایر عوامل محدودکننده به ترتیب درجه محدودکنندگی عبارتند از: خواص نامطلوب بیوفیزیکوشیمیایی خاک، اختلاط ژنتیکی شدید درختان، نا کارآمد بودن روش‌های آبیاری و تغذیه و سایر عملیات باغداری که ترکیبی از عوامل ثابت و غیرثابت هستند.